

DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI SOBRE ORDENACIÓ I MODERNITZACIÓ DE LES ESTRUCTURES AGRÀRIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/1993, de 7 de juliol, i amb la tramitació prèvia corresponent, el Ple del Comité, en la sessió extraordinària realitzada el dia 14 de febrer de 2002, emet el dictamen següent.

I.- ANTECEDENTS

El dia 17 de gener de 2002 tingué entrada en la seu del CES, escrit de la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, pel qual se sol·licitava l'emissió del dictamen preceptiu corresponent a l'Avantprojecte de Llei sobre ordenació i modernització de les estructures agràries de la Comunitat Valenciana, d'acord amb el que disposa l'article 3 de la Llei 1/1993, de 7 de juliol, de creació del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

De manera immediata es va convocar la Comissió de Programació Territorial i Medi Ambient, a la qual es va traslladar l'avantprojecte de llei mencionat amb la finalitat d'elaborar el projecte de dictamen, segons disposa l'article 38 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV.

El dia 29 de gener i el dia 8 de febrer de 2002 es va reunir a València en sessió de treball la Comissió de Programació Territorial i Medi Ambient, que formula la proposta de dictamen elevada al Ple del dia 14 de febrer de 2002 que fou aprovada per unanimitat segons el que preceptua l'article 14.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV.

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei sobre ordenació i modernització de les estructures agràries de la Comunitat Valenciana consta de: exposició de motius, títol preliminar, 4 títols, 70 articles, disposició addicional única, disposició derogatòria única i disposició final única.

L'**exposició de motius** destaca el procés de canvi experimentat pel fenomen agrari, que ha incentivat el seu desenvolupament, basant-lo en reformes del sector dirigides a la reorganització de la propietat agrària tradicional i la seua millor distribució. Així mateix, es recull la incidència que ha tingut la integració en la Unió Europea en el sector, donant lloc a una sèrie de mesures encaminades a la recomposició de la seua productivitat i a la millora de la seua competitivitat.

En este context, la Generalitat Valenciana ha considerat convenient i oportú elaborar este text normatiu per a afrontar de manera eficaç la modernització de les estructures agràries de la nostra Comunitat.

Dictamen a l'AL sobre Ordenació i Modernització de les Estructures Agràries CV

El **títol preliminar** “*Disposicions generales*” conté l'objecte, els distints fins, les funcions i els principis que informaran l'àmbit d'actuació de l'administració autonòmica.

El **títol I** “*De l'actuació pública en matèria d'ordenació sectorial i de la propietat agrària*”, dividit en quatre capítols, regula els principals instruments de control i intervenció en matèria d'ordenació territorial del sòl agrari.

El **títol II** “*De les obres d'interés de la Comunitat Valenciana en matèria d'aprofitaments hidràulics, canals, regadius i altres infraestructures agràries*”, compost per cinc capítols, aborda l'aprofitament dels recursos hídrics declarant els fins i les directrius de la política d'actuació a seguir, i reorganitza les actuacions directes de l'administració autonòmica. A més, es destina un capítol a l'articulació de les inversions auxiliables que tenen per objecte la millora de la utilització de l'aigua de reg de les xarxes col·lectives.

El **títol III** “*De la modernització de les explotacions agràries*”, recull un procés de modernització atenent diversos criteris d'estructuració com són la valoració de la dimensió agronòmica de les explotacions viables conforme a paràmetres de rendibilitat econòmica i d'absorció de nova tecnologia, el requisit de la professionalitat lligat, fonamentalment, a les tasques de gestió en el marc de les ajudes previstes i els models associatius.

El **títol IV** “*De les unitats mínimes de cultiu*” defineix i determina a estes, i estableix les condicions de divisió o segregació de les finques rústiques i les seues excepcions.

La **disposició addicional única** reforma la Llei 6/1986, de 15 de desembre, d'Arrendaments Històrics Valencians. En concret, es fa una nova redacció a l'article 2 i s'afeg un nou paràgraf a l'article 5.2.

La **disposició derogatòria única** deroga el capítol II del títol IV del Decret 47/1987, de 13 d'abril, que desplega la Llei 7/1986, de 22 de desembre, sobre utilització d'aigües per a reg, el Decret 31/1994, de 8 de febrer del Govern Valencià, pel qual es determina i estableix el règim jurídic de les explotacions agràries preferents de la Comunitat Valenciana i l'Ordre de 21 de maig de 1999, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per la qual es crea un Banc de Terres a la Comunitat Valenciana. Així mateix, es deroguen totes aquelles disposicions d'igual o menor rang que s'oposen al que estableix la llei.

Finalment, la **disposició final única** autoritza el Govern Valencià per a desplegar reglamentàriament la llei, al mateix temps que estableix la seua entrada en vigor.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera que l'Avantprojecte de Llei sobre Ordenació i Modernització de les Estructures Agràries de la Comunitat Valenciana, incidix directament sobre un dels greus problemes que afecten la nostra agricultura, com és l'excessiva parcel·lació de les terres, amb la consegüent dificultat per a fer viables les explotacions.

Des del CES, s'entén que l'avantprojecte de llei marca unes línies generals d'actuació encaminades a la concentració parcel·lària, encara que s'haurien de concretar en major mesura determinades actuacions en este sentit. No obstant això, s'estima convenient que tots aquells aspectes no concretats en el present avantprojecte de llei, ho siguen en el posterior desplegament reglamentari.

Així mateix el CES opina, quant a la concentració parcel·lària, que és necessari augmentar els incentius, alhora que introduir els mecanismes reguladors necessaris per a aconseguir que els principals receptors de les ajudes siguen els menuts propietaris, ja que han de realitzar majors esforços per a aconseguir este propòsit.

D'altra banda, el CES observa que el text de l'avantprojecte de llei, per a establir les funcions o competències de caràcter agrari, es referix a l'òrgan competent com Administració Agrària Valenciana,

Conselleria d'Agricultura, conselleria competent en matèria d'agricultura, Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Seria convenient que s'homogeneïzara el text utilitzant una sola expressió per a este òrgan com la conselleria competent en matèria d'agricultura.

El CES entén que, atenent les limitacions imposades per la classificació d'un sòl com no urbanitzable d'especial protecció agrària, s'haurien de recollir en el text de la llei mesures i ajudes per a garantir la viabilitat econòmica i la competitivitat de la producció agrària en estes zones.

Finalment, considerant que el Reglament CE 1.257/1999, estableix un règim d'ajudes a la reforestació, el CES entén que la llei hauria de contindre una referència a la seua aplicació.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 2. Fins de la llei

El CES considera que com el Reglament CE 1.257/1999 estableix un règim d'ajudes a zones desfavorides i amb limitacions ambientals específiques, s'haurien d'incloure estes ajudes en els fins de la llei.

En el punt 2, apartat a), quan es referix a la progressiva equiparació i estabilització de la renda dels agricultors, des del CES es pensa que seria convenient modificar esta expressió per la de *l'increment sostingut de la renda dels agricultors*, ja que el terme equiparació ha de dur implícit amb què s'equipara, i el terme estabilització pot entendre's com contrari a l'increment, que hauria de ser u dels fins d'esta llei.

Article 4. Funcions d'interés agrari de la Comunitat Valenciana

En l'actualitat la Conselleria d'Agricultura està col·laborant amb les institucions agrícoles en matèria de regs (Sindicat de Regs) finançant grans obres per a la transformació dels sistemes de reg tradicionals a altres de reg per degoteig, a petició dels interessats agrupats voluntàriament en zones extenses, promogudes per les mateixes institucions.

En el sistema tradicional de reg "a manta" s'utilitzen les sèquies que a més de la funció de distribució de les aigües a les parcel·les tenen també la d'evacuació o desguàs en els moments de grans pluges i inundacions que si no tingueren estos desguassos perjudicarien enormement els cultius.

Com a més, l'article 40, en determinar quines obres es consideren d'interés a la Comunitat Valenciana inclou en el punt 1 els desguassos i també en el punt 6 les determinades com funcions.

Per això, es considera necessària la inclusió en l'article 4, punt 1, apartat c) de la funció de protecció, amb la qual cosa la redacció d'este apartat c) quedaria de la forma següent:

c) La realització o finançament d'obres d'interés de la comunitat autònoma per al desenvolupament, ordenació i modernització del sector agrari, així com la conservació de les obres existents.

Article 9. Classificació del sòl

En qualsevol classificació de sòl com despecial protecció per raó dels seus valors agraris i preservació del medi rural per part de l'òrgan competent, hauria d'existir informe previ de la conselleria competent en matèria d'agricultura, escoltat el Consell Agrari Municipal del municipi de què es tracte.

Així mateix, s'entén que este precepte hauria de concretar quins són els criteris (a més dels terrenys que s'especifiquen en el punt 3 de l'article 11 de la llei) que determinen els valors agraris i protegir, i per tant, la classificació com sòl d'especial protecció.

Article 11. Informe previ. Delimitació

El CES considera que en el punt 3 d'este article, atenent les limitacions imposades per la classificació d'un sòl com no urbanitzable d'especial protecció agrària, s'hauria de recollir en els apartats a), b) i c) d'este article la possibilitat que estos terrenys deixen de ser d'especial protecció, una vegada haja perdut la condició o circumstància per la qual es va classificar com tal.

Article 12. Excepcions

S'entén que les excepcions previstes en este article s'haurien de concretar millor en el posterior desplegament reglamentari.

Article 13. Delegació de la competència per a emetre informe

Un dels requisits que s'establix perquè la conselleria competent en matèria d'agricultura delegue competències en els ajuntaments per a emetre l'informe d'obres, usos, instal·lacions i aprofitaments en sòl no urbanitzable d'especial protecció per valors agraris, és que estos disposen del personal propi amb formació agronòmica.

Per la importància d'este informe, el nivell de formació agronòmica exigida s'hauria de concretar en titulat de grau mitjà o superior.

Article 16. Principis i fins

En el punt 2, pel que fa a la concentració parcel·lària, el CES entén que l'estudi de viabilitat de la concentració parcel·lària es pot iniciar bé a proposta de la conselleria competent en matèria d'agricultura o bé a través d'esta iniciativa dels ajuntaments, escoltats els Consells Agraris Municipals.

Article 25. Finques de desconeguts

Des del CES, es pensa que hi ha un error i les finques dels propietaris de les quals no siguen coneguts durant el període normal d'investigació sí que s'haurien d'incloure en l'Acta de Reorganització, fent constar-hi la dita circumstància.

Article 28. Notificacions

En el punt 2, es considera que el termini de tres mesos perquè la conselleria competent en matèria d'agricultura, es pronuncie sobre l'exercici del dret de tempteig sembla excessiu i perjudicial als interessos del propietari, per la qual cosa s'entén que el termini d'un mes resultaria més apropiat.

Article 29. Retracte

En este article també es considera que el termini de tres mesos perquè la conselleria competent en matèria d'agricultura es pronuncie sobre l'exercici del dret de retracte sembla excessiu i perjudicial als interessos del propietari, per la qual cosa s'entén que el termini d'un mes resultaria més apropiat.

Article 36. Aprofitaments hidràulics

La referència que s'efectua en l'article 32 no es correspon amb el contingut de l'article 36, relatiu a la funció de coordinació i col·laboració amb els òrgans estatals competents en matèria de reg. L'article al qual ha de referir-se és l'article 34.

Article 41. Plans d'obra

L'última frase del paràgraf 2, del punt 1, de l'article 41, ha de ser suprimida ja que el contingut dels plans d'obra es recull en l'apartat 2 d'este mateix article.

Article 43. Regs de suport a cultius, per raons socials i de fixació d'establiment de població

Este article es referix a la possibilitat de gaudir dels beneficis per a la modernització de regadius i com el capítol II es referix a les obres, s'entén que la modernització es referix a la realització d'obres per a millora de regadius i per tant, les obres no pot ser que servisquen com reg de suport, sinó que servisquen per a la realització de regs de suport. D'esta manera, quedaria una redacció més clara.

Article 52. Unitat de Treball Agrari

Si s'atén la definició de la Unitat de Treball Agrari proporcionada en l'article 3, apartat b) punt 7, una UTA és el treball efectuat per una persona dedicada a temps complet durant un any a l'activitat agrària i no s'establix res relatiu a la viabilitat.

El CES entén que la superfície suficient en cada zona, de tal manera que es possibilite la seua viabilitat, no es denomina UTA, sinó que s'ha de referir en UTAs, aspecte que queda poc clar després de la lectura de l'article.

Article 53. Unitat d'Explotació Concentrada

En el primer paràgraf es definix el que és una Unitat d'Explotació Concentrada, quan ja s'ha definit en el punt 8, de l'article 3 b), per la qual cosa resulta reiteratiu.

Article 55. Agrupació d'explotacions per mitjà de fórmules associatives amb personalitat jurídica

Un dels requisits que s'establix per a l'aplicació de mesures destinades al foment de les explotacions agràries i la seua constitució en cooperatives, societats per a l'aplicació de mesures destinades al foment de les explotacions agràries i la seua constitució en cooperatives, societats agràries de transformació i altres fórmules associatives generadores de personalitat jurídica és que la superfície de l'explotació agrària sobre la qual esta posseïssa titularitat, abaste la Unitat d'Explotació Concentrada, conforme s'indica en l'apartat a).

Conforme es menciona en l'exposició de motius (punt IV), les ajudes a la promoció d'explotacions agràries es troben lligades a l'horitzó temporal del Programa Operatiu Regional per al període 2000-2006.

Tenint en compte que l'any previst per a l'aprovació del text de la Llei és l'any 2003, des del CES es considera que s'hauria de concedir un període transitori d'almenys dos anys, per a aconseguir la superfície mínima d'Unitat d'Explotació Concentrada. D'esta forma, es podrien beneficiar d'estes ajudes, previstes des de l'any 2002, més agrupacions i durant més temps, per la qual cosa es creu que esta especial situació s'hauria de concentrar en una disposició transitòria en la llei, establint este període transitori.

Dictamen a l'AL sobre Ordenació i Modernització de les Estructures Agràries CV

Article 61. Ajudes a la gestió de les explotacions

En este article s'establixen les ajudes al finançament de l'activitat de professionals per a la gestió de les explotacions agràries.

En el punt 3, no es concreta prou el tipus de formació que s'exigix per a estos professionals. S'entén que s'hauria d'establir que els tècnics responsables de la gestió de les explotacions foren titulats de grau mitjà o superior de formació agronòmica. De la mateixa forma, el cap de l'explotació hauria de posseir com a mínim el títol d'Agricultor Qualificat.

En el punt 5, es considera que només ha de fer referència a les ajudes rebudes, ja que els beneficis derivats de les actuacions de l'agent contractat seran de molt difícil quantificació.

Article 62. Requisits

El requisit descrit en el punt 1, apartat a) per a accedir a les ajudes destinades a la millora d'estructures i gestió d'explotacions agràries hauria de ser modificat, prenent la redacció següent:

a) Les explotacions acollides a la mesura hauran d'acreditar que la renda unitària de treball és superior al vint per cent de la renda de referència establida cada any per l'Estat espanyol com índex de viabilitat.

V.- CONCLUSIONS

El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera positiva i oportuna la tramitació del present Avantprojecte de Llei sobre Ordenació i Modernització d'Estructures Agràries de la Comunitat Valenciana i espera que amb les observacions que este òrgan consultiu ha efectuat i les millores que es pugen realitzar en el posterior tràmit parlamentari servisquen per al compliment dels seus objectius.

Vist i plau
El president
Rafael Cerdá Ferrer

La secretària general
Mª José Adalid Hinarejos

VOT PARTICULAR AL DICTAMEN SOBRE L'AVANTPROJECTE DE LLEI D'ORDENACIÓ DE LES ESTRUCTURES AGRÀRIES QUE PRESENTA EL CONSELLER EN REPRESENTACIÓ DE LES COOPERATIVES, JOAQUIN PITARCH ROIG.

En la reunió del Ple del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per a emetre dictamen a l'Avantprojecte de Llei d'Ordenació de les Estructures Agràries el dia 14 de febrer qui subscriu va presentar una esmena d'addició al dictamen del CES relativa a l'article 55 de l'avantprojecte mencionat.

No estant d'acord amb la no inclusió de la dita esmena en el dictamen del CES qui subscriu presenta el present vot particular relatiu al:

Article 55.- Agrupació d'explotacions per mitjà de fórmules associatives amb personalitat jurídica

1) Esmena al paràgraf primer i text proposat

Tal com es va proposar en el Ple el present vot particular es formula perquè entre les fórmules associatives que es mencionen en el primer paràgraf del dit article de l'avantprojecte de llei s'inclouen les seccions de les cooperatives.

En conseqüència es proposa que la redacció que fa l'avantprojecte de llei del paràgraf primer es canvie per la següent:

“Es fomentarà l'agrupació d'explotacions agràries i la seua constitució en cooperatives, **o en seccions dins d'estes**, societats agràries de transformació o una altra fórmula qualsevol associativa generadora de personalitat jurídica l'objecte de la qual siga l'explotació o cultiu conjunt de terres, l'ajuda mútua entre explotacions a través de la utilització de noves tecnologies o l'ús en comú més racional dels mitjans de producció agrària, sempre que hi concórreguen els requisits següents:”

2) Justificació

Encara que d'una interpretació finalista d'este article puga deduir-se que les noves seccions d'explotació o cultiu en comú de terres, que es constituïsquen al si de les actuals cooperatives agràries, no estan excloses del foment que conté esta norma, de la seua literalitat es poden derivar algunes aplicacions inconvenients que és preferible i possible evitar a temps.

El problema pot radicar en l'exigència que la fórmula associativa elegida siga “generadora de personalitat jurídica”. Sabem que les seccions de les cooperatives no tenen personalitat jurídica independent de la de la cooperativa de la qual formen part, si bé en el cas de la Comunitat Valenciana, a la seua llarga tradició i provada eficàcia se suma la regulació legal més completa i rigorosa de tot l'ordenament jurídic cooperatiu espanyol, com pot vore's en els articles 7, 77.2 i en el capítol relatiu als estatuts socials de la nostra llei autonòmica de cooperatives.

Dictamen a l'AL sobre Ordenació i Modernització de les Estructures Agràries CV

De tot això es després que la secció suposa:

- La realització d'una activitat conjunta
- Autonomia de gestió
- Comptabilitat independent
- Acords socials autònoms
- Aplicació de resultats diferenciat als seus socis
- Règim de responsabilitat propi
- Règim de garanties addicionals prestades pels socis de la secció
- Afectació de patrimoni separat

Al nostre entendre, amb la personalitat jurídica pròpia de la cooperativa, **la secció de cultiu o la secció d'explotació comunitària de la terra**, amb el degut desplegament reglamentari, ofereix garanties suficients al legislador valencià per a atorgar-li el rang de ser reconeguda com entitat beneficiària del foment que es pretén en este avantprojecte de llei.

Castelló, 15 de febrer de 2002.